

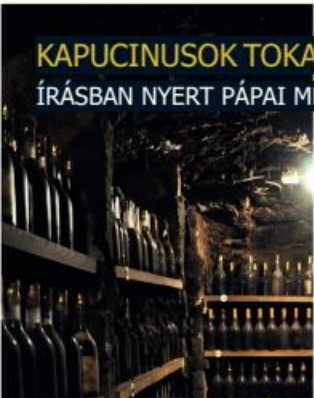

INGYENES KIADVÁNY

SZŐLŐSKERT

TOKAJ ÉS KÖRNYÉKE KULTURÁLIS, MŰVÉSZETI ÉS KÖZÉLETI MAGAZINJA

2023 / I. évfolyam 9-10. szám

KAPUCINUSOK TOKAJBAN

ÍRÁSBAN NYERT PÁPAI MEGERŐSÍTÉST

A 145 ÉVES MÚLT

TOKAJI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYLET

EGY BESZÉLGETÉS MARGÓJÁRA

„VAGYUNK, ITT VAGYUNK,
TOKAJÉRT DOLGOZUNK”

TOKAJI KÖLTŐK VERSEI

ŐRIZZÜK AZ IRODALOM LÁNGJÁT

Fotók: JD Rockefeller, Barta Pince

KATEGÓRIÁK: KICSI / KÖZEPES / NAGY

*Keressük Tokaj és környéke
legszebbjeit!*

A pályázatra fajtiszta és keverék kutyákkal is nevezhetnek.

Várjuk azokat a gazdik által készített megörökített házi kedvenc fényképeket a Szőlőskert magazin Facebook oldalára feltölteni 2024.01.01.-től-2024.02.18 éjjfélig!

A kiíráson csak saját fotóval vehetnek részt a nevezők.

A nevezésre került fotók közül a legtöbb „tetszik”-t (like) gyűjtő feltöltött fotó nyer!

A dobogós helyezettek nyereményei:

50.000-50.000.-ft értékű HUMAC ajándéksomag és
a Hegyaljai Gazdiképző, Kutyapanzió és Szabadidőközpont 10 alkalmas tanfolyamai.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: SZOLOSKERTMAGAZIN@GMAIL.COM

Kedves Olvasó!

Lassan 2023 Ő-esztendővé válik, már csak napok kérdése.

A karácsony varázsa talán abban rejlik, hogy minden évben újra megéljük. A várakozás és adakozás örömét és káprázatát mindenki másként éli át és fejezi ki. Ezért az ünneplés igen sajátos és sokszínű, az élet, a családi tradíciók millió gyökeréből táplálkozik.

Mit hoz az új esztendő? – egyre többen teszik fel a kérdést. Jóslni nem tudunk. A béke létünk alapja, legyen az társadalmi, családi, vagy személyes lelki harmónia. Féltjük, védjük, ápoljuk. Tegyük ezt az új esztendőben is, hogy mindenki számára emberi élet teremtsődjön, békére, ezért békés egymás mellett élésre, összefogásra van szükség.

Boldog új esztendőt kívánok a szerkesztőség nevében is.

Utóirat: A 2024-es önkormányzati választásokra tekintettel, valamint a tisztességes, etikus kampány okán a Szőlőskert Magazin legközelebb 2024 második felétől jelenik majd meg.

Alfréd Andrea

Tartalom

950 éves Tokaj

- 4 Kapocinusok Tokajban
- 5 145 éves a Tokaji Önkéntes Tűzoltó Egység 2024-ben
- 9 A zsidóság élete, szerepe Tokajban, a sokszínű, sokvallású városban

Akikre büszkék lehetünk

- 12 Egy megtisztelő beszélgetés margójára

Lélekmelegítő

- 13 A költőny szíve ködje

Művészet

- 14 Tokaji költők versei

Baba- és gyermekvilág

- 16 Karácsonyi vacsora és ételek kisbábnak

Civil élet

- 17 Tokaj szeretett vadkürtfaja
Őszi virágviszár
Időkapuzata elhelyezése
- 18 Hagyj el egy Mikulás csomagot december 6-án

Rejtvény

- 19 Skandináv rejtvények

Impresszum

Alfréd Andrea, **főszerkesztő** | Lehoczki-Tóth Marianna, **szerkesztő** | Angyal László, **grafika** | Tóth Mária, **munkatárs** | Zsazsávik Szilvia, **munkatárs** | **Email cím:** szolokertmagazin@gmail.com | **Telefonszám:** 06-70-391-18-11 | **Kiadó:** Szőlőskert Kulturális Alapítvány | **Cím:** 3910 Tokaj, Hunyadi J. u. 11. | **Adószáma:** 19356471-1-05 | **Felelős kiadó:** Alfréd Andrea, kurátor - Minden információt a rendelkezésünkre álló adatokból, a legjobb tudásunk szerint közöltünk. Tévedés joga fenntartva. | **Hirdetéseikkel kapcsolatos információ:** szolokertmagazin@gmail.com | **Nyomda:** Printhub Hungary Kft - Nyíregyháza | **ISSN** 2939-7774
Várjuk ötleteiket, saját cikkeiket, észrevételeiket, ajánlásukat is szerkesztőség email címére: szolokertmagazin@gmail.com

KAPUCINUSOK TOKAJBAN

A kapucinusokat "kisebb testvéreknek" is nevezik. Szent Ferenc tanítása és példája szerint, a rend tagjai lemondanak minden rangról és hatalomról, és megmaradnak egyszerűségben – csak Istenben kívánnak gazdagodni. A testvérek lemondanak vagyonukról, tulajdonukról. A szabadon vállalt szegénység teret nyit a szerzetesi közösség számára, hogy megtapasztalja Isten gondviselő jóságát.

A Kisebb Testvérek Rendjét Assisi Szent Ferenc alapította. A Rend 1210-ben szóban, majd 1223-ben írásban nyert pápai megerősítést. A Kapucinus Rend az obszerváns ferences és a minorita renddel együtt Assisi Szent Ferenc első rendjét alkotja. A Kapucinus Rend egy a ferences rendből kiindult XVI. századi reform eredményeként született meg, miután Matteo da Bascio ferences szerzetes sok későbbi hozzá csatlakozóval 1529-ben elindította a reform ág kialakulását, mely 1619-ben nyerte el végleges önállóságát, amikor is hivatalosan szerzetesrenddé nyilvánították. E reform ág szakált és csuklyát (*caputium*-ot, innen a kapucinus elnevezés) viselő tagjai kezdettől fogva Assisi Szent Ferenc gyermekeinek tekintették magukat.

A Szent Rendalapító Atya Regulájának és Végrendeletének szellemében igyekeztek élni az evangéliumi életet tulajdon nélkül szegénységben, tisztaságban és engedelmességben. Nagyobb hangsúlyt kapott életükben a csendes, imádságos visszavonultság, de ugyanakkor ott voltak a járványos betegek ápolásánál, a csatatereken, mint tábori lelkészek; és főleg az egyszerű szegény nép körében, mint népszónokok és hittérítők.

Magyarországon a Rend 1674-ben kezdte meg letelepedését a Bazini kolostor (ma Szlovákia) alapításával, melyet több másik követett, így a tokaji rendház is. A katolikus egyház reorganizációjában fontos szerepet játszottak Tokajban a kapucinusok, akik 1711-ben kaptak meghívást a letelepedésre.

A meghívó Winterbachi Kristóf a királyi sókamara tokaji sótránokától érkezett. Telekessy István egri püspök közbenjárása folytán III. Károly jóváhagyása után az első három szerzetes egy ausztriai rendházból érkezett Tokajba. Dr. Borovszky Samu a „Magyarország vármegyéi és városai” – című könyvében az alábbiakat írja: először a mai plébánia közelében, valahol a „Generális -ház” környékén laktak, majd 1714-ben a Rákóczi-féle házat és telket kapták meg a templom és a convent létesítésére. (az egykori pálos kolostort és telkét). Az építészhez Koháry István 20.000 pengős adománya volt segítségükre valamint, a magyar kamara a tokaji sóház és rév jövedelméből a rendnek ingyen adott építési anyagot (forrás: Zelenák István). 1729. augusztus 2-án szentelték fel az új épületet, a szerzetesek létszáma 20-30 fő körül volt. A tokaji plébánia jelentősége és befolyása így a Hegyalján megnőtt. A kapucinusok tokaji működésének II. József vet végett az 1782. január 12-én kiadott rendeletével, melynek értelmében 1786-ig e rendnek is be kellett szüntetnie a működését. A tokaji kolostort 1787. október 22-én Péter Kelemen, az utolsó rendfőnök adta át a vagyont a magyar királyi tulajdolásnak.

Jelentős okleveles dokumentum áll rendelkezésre a kapucinusok tokaji megtelepedésére vonatkozóan, melyek jelenleg a Római Katolikus Plébánia könyvtárában található. (forrás: János István) A tokaji kapucinusok könyvtárából fennmaradt könyvek széles körben elterjedt teológiai és kegyességi irodalom termékei, melyek igényes kiállításukkal, dekoratív metszetanyagukkal és címlap-tipográfiájukkal a barokk nyomdaművészet kiváló teljesítményei közé tartoznak.

„Egy mindnyájunkért, s mindnyájan egyért.”
 145 éves a Tokaji Önkéntes Tűzoltó
 Egylet 2024-ben

A TOKAJI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYLET

az 1926. augusztus 8-án tartott 30 éves zászlójárásról, újra felszerelése alkalmából.

A tokaji tűzoltó egyesület története összeolvadt az embermentéssel, mindig elsőként szem előtt tartva a bajban lévő, küszködő ember védelmét, másrészt az értékmegtartást. Az évszázados emberi áldozatkészség sok-sok példáját vonultatta fel a tragédiák megelőzésében, azok következményeinek csökkentésében. Évszázadon átívelő megannyi küzdelem és következetes tenni akarás hozta a tűzoltói munka sikerét. A sok nehézség, az egymást erős önkéntes szolgálatok, az éj és nappal egymásba olvadása, a családtól távol töltött ünnepek sem törték meg a segítségre esküdtött bajtársakat. Újra, és újra erőre kaptak, mert hitük volt abban, hogy jól cselekednek. Az akkor lehetséges tűzoltási gyakorlat, a létező bajtársi közösség, a „szerefet-tejjes” együvé tartozás, az itt élő polgárok megbecsülése, a tűzoltó táncmulatságok, ünnepek

hangulata, a gyakorlatok különleges élménye mind-mind már a múlté.

A tokaji Önkéntes Tűzoltó Egyesület történetét Pap Miklós dolgozta fel 1987-ben, az akkori múzeum leltárában szerepeltek az ott felsorolt emléktárgyak, dokumentumok, melyek már nem találhatók meg, így a tűzoltó zászló, nyéllel, a több évtizedes testületi jegyzőkönyvek többsége, az általa még kópiázott fotók közül is csupán az 1926. évi egyleti csoportkép maradt meg. Sajnos elveszett az 1926. augusztus 2-án Marcsek János lelkész saját kézzel írt díszbeszéde is, melyet Buchalla Ödön nyugalmazott evangélikus lelkész 1994. március 4-i levele alapján az akkori polgármesterek megküldött, jelezve, hogy a beszédben fontos zászlóanyák nevei is szerepelnek, mint Vecsey-Oláh Károlyné, Leib Frigyesné. Talán nem tűzás leírni, hogy egy olyan

közösség történelmi emlékei kerültek méltatlanul felejtésre, törésre, kidobásra, mely pont az itt élő akkori polgárok mindennapi életének szerves része volt, akik lelkiismeretes közösségi életet folytattak, akik déd- vagy ükunokáik előtt példát mutattak.

Európában az első tűzoltó egyletek, egyesületek – a céhektől a staféta botot átvéve – az ipari forradalom folyamánként csaknem két évszázaddal ez előtt jönnek létre. Kontinensünk sok országában a tűzoltó szervezetek kialakításához katonai minta szolgált. Így nem véletlen, hogy a tűzoltóknak zászlójuk is van, parancsnoka, alparancsnok stb. és a hozzá kapcsolódó viselési, kezelési szabályok alapja is.

A tokaji Önkéntes Tűzoltó Egylet 1879. május 8-án alakult meg Szabó Károly elnöke alatt. Alapszabályát a Belügyminisztérium 24.030. szám alatt 1880. március 20-án hagyta jóvá. Ezen év november 16-án „Egyhangúlag s zajos éljenzések között megválasztott főparancsnok Benedek Pál elfoglalván székét, felhívja az egylet tagjait a segédtségi megválasztására, ki közfelkiáltással ifj. Kottán József ügyvéd lett.” Ugyanezen a gyűlésen választották meg Thann Sándort szertárosnak, Váry Györgyöt építésznek. Három szakosztályt alapítottak: 1. Mászó szakosztály, melynek vezetője Szeldei Ede lett, és 27 főből állt: Grünfeld Hermann, Róth József, Gartner Hermann, Korényi Antal, Jazinger Bernát, Weisz Hermann, Újhelyi Tóth János, Füstér György, Stenczel János, Polti Kálmán, Keresztes Károly, Szűcs István, Bollner Károly, ifj. Turán József, Lantos János, Hatala István, Rohlitz Dezső, Kardos Imre, ifj. Freiler Béla, Weisz Leopold, Brolik Nándor, Orovecz József, Deutsch Mánó, Matusek Lajos, Deutsch Kóbi, Kohn Pál. 2. Szivattyús szakosztály, melynek vezetője Juhász Pál szakaszvezető lett és 21 fővel kezdte meg a munkát: Grünberger Ignác, Jeszenszky Károly, Klinga Gyula, Küpaner József, Lamancsik János, Honétzy István, Bárczy Bence, Farkas Lajos, Kohn Márton, Springer Bernát, Peták János, Helebrandt Mór, Józsa Gusztáv, Kohn Pinkász, Huszár Gábor, Kolláts István, Jurcsik Bálint, Ondi János, Lantos István, Rosenthal Adolf. 3. Rendfenntartó osztály, mely 20 főből állt, és vezetője Józsa Pál szakaszvezető lett. Alapító tagjai: Telepy József, Burger András, Balogh Lipót, Brieger Ignác, Kóhn Áron, Rose Jakab, Szűcs László, Lantos József, Kádár Miklós, Magyar Mihály, Frisch Vilmos, Ranner István, Kernász Gusztáv, Regéczy Gyula, Lindenba-

um Fülöp, Schaffer Vilmos, Ranner György, Kohn Lajos, Bodnár András. E közgyűlésen Kántor Vilmos javaslatára az Önkéntes Tűzoltó Egylet megalakulása körül szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet mondanak az előkészítő bizottságnak, mely ökmányt a város irattárába helyezték el. (nem lehetett már fel) Megtárgyalták a tűzoltó egyenruhájának a formáját, a ruházat és felszerelés anyag vonatkozásait, valamint a szertár kialakítását. Határozatot hoznak, hogy 1879. november 23-án minden tag leteszi az alábbi fogadalmat: „Én...a Tokaji Önkéntes Tűzoltó Egylet működő tagjaul belépve, becsületelem lekötése mellett kötelezem magamat az egylet alap és szolgálati szabályzatában körülírt teendők s kötelességek betartására. E fogadalmat ezennel becsületszavammal erősítem.” A fenti napon megtartott parancsnoki ülésen Ranner János főbíró előtt több új taggal együtt letették a fogadalmat az alapító tagok. A tagok nemcsak az egyenruha, hanem a felszerelési költségeket is magukra vállalják, sőt 10 forint - 1 forint között fizetnek be az egylet pénztárába. Döntés születik a téli ruházat kérdésében is, mely szerint a felső öltöny „kurta daróc, barnás szövetből, a nadrág sötétszürke posztóból, versz posztollal legyen készítve, lengyel nadrág formára.”

Kistokajban lévő tűzrészeg laktanya táviróval való felszerelése, mely 581 forintba kerülne bál rendezését javasolják. 1880. február 22-i parancsnoki ülésen bejelentik, hogy a bál tiszta haszna 107 forint volt. Sisakokat rendelnek, karszalagokat a helyi Róth József és Lindenbaum Fülöp kereskedőktől.

1880. áprilisi parancsnoki jegyzőkönyv tartalmazza, hogy Székely Károly I. alparancsnok az április 2-án kiűtött tűz alkalmából a tűzoltók munkájának elismeréseképpen a dícséret jegyzőkönyvbe vétessék. (A tokaji Székely család történetét Makoldi Sándorné írta meg.) Köszönetet mondanak Lux Andrásné asszonyságnak, mert lovait a vízipuska vontatására készségesen átengedte. Határozati javaslatot küldenek át a városi képviselőtestületnek, hogy a város közterületeit tartsa tisztán, mert az április 2-án keletkezett tűz tanúsága az, hogy e miatt a vizet messziről kellett hordani, s hogy a tűzoltó egylet céljaira igénybeveendő lovak a városban legyenek állandóan. Molnár József népzeneész kérelmét elfogadták, és a zenekart felvették az egyletbe, s így már tűzoltó zenekar is lett, bár az egyenruhájukon az ÖT helyett TZ jelzés szerepel majd, s sapkájuk nem fekete, hanem „veres” legyen.

1880. május 25-én megtartott parancsnoki gyűlésen határozat született arról, hogy a tokaji Önkéntes Tűzoltó Egylet felvételét kéri az Országos Tűzoltó Szövetségbe. Tokaj – hegyaljai településeken létrejövő tűzoltó egyletek szoros kapcsolatokat tartanak egymással, képzéseket, tanácskozásokat tartanak. Így például: a király öfelsége 1880. szeptember 19-én Szerencsen átutazott, így a vasútállomáson történő ünnepélyes fogadtatáson a szerencsi Ö.T. testület meghívására a tokaji tűzoltók is jelen voltak.

Az Egylet főbb bevételei főleg a pártoló tagoktól, az éves szinten egy-két alkalommal megrendezett bál, illetve a táncmulatságok adományaiból tevődött össze. De volt arra is példa, hogy egy színlelőadás teljes bevételét az egylet javára írták 105 forintot 1883. júliusában. Ebből vízszállító szekeret és vizeshordókat vásároltak. 1886. januárjában a Fiumei Tűzoltó Egyesület meghívja a tokaji egyletet a Fiumében tartandó országos közgyűlésre.

1890. január 12-i parancsnoki ülésen határozat születik arról, hogy mivel Tokaj városa el van adósodva, s elszegényedett, a város részéről támogatás nem érkezik. Köszönetet mondanak a Gregersen cégnek, (a tokaji Tisza híd építője volt) a mászótorony építéséhez adott tetemes mennyiségű faanyagért. 1891. június 7-én tartott közgyűlésen 19 új belépő teszi le fogadalmát, és csatlakozik a 48 rendes taghoz. 1892. február 7-i bál jövedelme az Aranyas szállóban 91 forint volt, melyből új tűzoltózászló beszerzésére került sor. Jegyzőkönyvben mondtak köszönetet Tokaj lelkes honleányainak a bálra ajándékozott kézimunkáért és tombola tárgyakért. Valamint 5 és 10 éves szolgálattal rendelkezők számára szolgálatteljesítés díj beszerzésére intézkednek. Határozatot hoztak arról, hogy Öfelsége 25 éves jubileumán, június 8-án tartandó istentiszteleten díszőrség fog megjelenni.

1895. június 29-én új elnököt választanak Bergler Gyula prépost személyében, megújul a parancsnokság is: főparancsnok lett Kudász Kálmán, I. alparancsnok Miskovits István, II. alparancsnok Hatala István, segéd tiszt Fénykövi Jakab, szertárnok Firts Gyula. A mászó osztály vezetője: Klinga István. A szivattyús osztályé: Klinga Gyula. Pénztá-

ros: Lantos József, építész Göncy István, csövezető: Tassinger Bernát, orvos: dr. Krötzer László és dr. Friedmann Adolf. 26 új tag lép be és teszi le esküjét. A választmány tagjai lettek: Füzeses Ödön főszolgabíró, Horváth János református lelkész, Kicsinkó Antal, Kohn Emánuel, Kozlik István, Reiner Ignác, Paulay Gábor, Reiner Dezső, Ries Salamon, Zákó Soma, Helm Sámuel.

1896. október 6-án Angyal Dániel 1848-as honvédhadnagy sírjának megkoszorúzására került sor az Egylet állománya részéről.

Bergler Gyula prépost és elnök 1903. április 17-én elhunyt. Az új elnök: Vecsey Oláh Miklós lett megválasztva a május 10-i közgyűlésen. A Polgári Olvasókör tagjaiból kistokaji szakasz felállítását javasolják, a polgárokból pedig 100-200 vedreli vedres csapat kialakítását. A kistokaji 12 fős tűzoltó szakasz szervezését Hargittay Ferencre bízzák. Az éves szüreti bál jövedelme 520 K, volt ebből 400 K-t az „Örtanya alap” javára helyezték el Tokaj Hegyaljai Takarékpénztárban.

Az 1904. január 23-i parancsnoki ülés érdekes részlete, hogy a pénzügyi beszámolóban szerepel a Tokaji Nők Alapítványa, mely 268 K.36 f. járult az örtanya alaphoz.

Az építendő örtanya tervrajzát Kiss Albert építész készítette el. (elveszett) A jegyzőkönyvekből tudjuk, hogy az örtanya gyűlésteremből, kisebb lakószobával, közös konyhával,

szertárral, istállóval, és egy őrtoronnyal rendelkezett volna, melyet a Bodrog jobb partján lévő Lazarovits-féle üres telken szerettek volna megépíteni.

1906-ban a Rákóczi hamvak hazaszállításakor az Egylet részéről képviselői és részvétel történt.

1908-ban már tűzoltó dalárda is megalakul.

A tokaji Önkéntes Tűzoltó Egylet története itt nem ér véget (történelmi kiemelések szubjektíven történetek), hosszabb és tartalmasabb kiadványt is megérne, így ezen írás csupán arra szolgál, hogy rámutasson, milyen nagyszerű emberek éltek itt, akikről alig tudunk valamit, pedig ők voltak a legaktívabb testület, a város legszervezőképesebb közössége. Ha végig nézzük a tisztkart, a vezetőket akkor látjuk, hogy ügyészek, mérnökök, bírók, gyógyszerészek, orvosok, szőlőbirtokos, jegyző,

építészek. A szakosztályok tagjai megbízható iparosokból, kereskedőkből, jómódú polgárokból kerültek ki és felvételük is szigorú feltételekhez kötött volt.

Dicső időszak volt.

Méltón és a legnagyobb tisztelettel illene emlékeznünk rájuk, még ha emléktárgyaikat el is tékoztatták.

Főhajtás mellett illene posztumusz díszpolgári címet adni, és márványtáblába foglalni a köszönetet, amit a városért tett a tokaji Önkéntes Tűzoltó Egyület, mert Tokaj történelmének egy darabja.

Tokajnak a mai napig két legnagyobb ellensége volt, van, és lesz a tűz és víz. A pusztító tűzvészek külön történeti leírást érdemelnek, ám a mai napig a természeti akadályok miatt, ahova gépekkel nem lehet eljutni az emberi kéz értéke felbecsülhetetlen. Veszélyben cselekedni egyfajta kíváncsiságot jelent a mindennapok megszokott világán. Olyat, amelyben az óvatosság s a józan ész diktálta tet-

tek átlépik a korlátot, egy különös világ parancsa irányába. A tűzoltó nem mérlegel veszélyben oly módon, mint az egyébként kötelessége és elvárhatóság lenne. A veszély vállalása nem vakmerőség, erőfitogtatás, hanem a lelkiismeret szavára halgató belső parancs, tett mit embernek tenni kell.

A bajban, a nehézségben való együttlétek, találkozások fokozzák az ebben részt vevők egymás iránti tiszteletét, megbecsülését. Ebben a munkában megerősödik az emberi élet tisztelete s annak mindenek feletti ereje. Nincs megalkuvás az élettelen természeti erőkkel. Élet van s annak lehetősége kell, hogy minden ember számára, minden helyzetben, minden körülmények között biztosítva legyen. Ennek szellemében tettek tanúbizonyságot minden kivonuláskor s gyakorolták az önzetlenségből fakadó emberi láttatást, s közben élvezték az itt élő emberek szeretetét.

Az utókor nem felejtethi el létezésüket!

Tokaji Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2018-ban alakult meg, elnöke Pogács Zsolt. Tagjai: Alföldi Andrea, Hérei Tamás, Hubert András, Nagy Anikó, Pogácsné Juhári Éva, Rovenszki Mihály, Tóth Gergely, Ungvári Gyula, Vaskó György, Vaszil Zoltán.

Az Egyesület elődjének ismeri el az 1879-ben alakult tokaji Önkéntes Tűzoltó Együletet.

A 145 éves múlt tisztelete mellett kívánja újraéleszteni és szervezni az önkéntes tűzoltó egyelet hagyományait. 2024-ben tervelt között van egy új tűzoltó zászló felszentelésének ünnepe, valamint Szent Flórián szobor felállítás. Várják az új tagok, pártolók jelentkezését az Egyesületbe, hogy elődök példamutatása alapján aktív közösségi életet folytassanak a jövőben.

Tudta?

75 éve ezelőtt, 1948. december 4-én a köztársasági elnök kinevezte az első nő főispánt, Berki Mihályné (Szakács Magdolna), Zemplén vármegyébe.

A mászótorny felavatása a mai labdarúgó pálya mellett. Kb. 1890

A zsidóság élete, szerepe Tokajban, a sokszínű, sokvallású városban

(2023. szeptember 15-én a Paulay Ede Színházban megrendezett ismeretterjesztő konferencián Kalmanovits Miklós, a Tokaji Ortodox Zsidó Hitközség elnöke által elhangzott előadás rövidített változata, mely megjelent a tokaji Kulturális Központ, Németi Ferenc Városi Könyvtár kiadványában.)

Előadásomat a lényeggel, a konklúzió levonásával kezdem. A történész Ungvári Krisztián megállapítása, hogy Tokaj, illetve Tokaj-Hegyalja fejlődésének motorja a helyi zsidóság volt. Legjobban akkor virágzott a gazdaság, a kereskedelem, a kultúra, amikor a zsidóság nagy létszámban jelen volt.

Tudnunk kell, hogy a XVI. században Európa népesebb zsidó közössége a mai Lengyelország területén élt. A török kiűzése után szervezett és spontán mozgalmak indultak a gyér lakosságú területek benépesítésére. A tokaji uradalom, például még az 1720-as években is munkaerőhiánnyal küzdött. Az első országos összeírás 1723-ban készült, és ekkor Tokajban már 10 családot regisztráltak. Feltételezhető, hogy előző hazájukból egyetlen mozdítható vagyontárgyukat, a pénzüket sikerült elhozni, s ezzel indították vállalkozásukat, és már a század közepétől hitközség működött településünkön. Ezt bizonyítja a lerombolt Rákóczi

vár közepének temető céljából történt megvásárlása. II. József törvényei kedvező változást indítottak el a zsidók életében, az elfogadottságukban, és a közhangulatot illetően is.

A XVIII. században háromszor is felosztották Lengyelországot, ezért a XIX. század elején felgyorsult a zsidók beáramlása. A hatóságok megpróbálták lassítani a folyamatot, csak azok kaptak engedélyt, akik 1790 előtt is itt tartózkodtak. A helytörténész 1823-ban 4000 főre taksálja a lakosságot. Beszámol arról is, hogy a zsidók kb. háromszázan vannak, és van saját zsinagógájuk is, melyet 1816-ban épített Schmolli Dávid zsidó kereskedő. 1841-42-ben már 374 zsidó embert írtak össze. A zsidók gazdasági tevékenysége társadalmi szükségleteket elégített ki. A hitközség rabbija Nathan Spiró volt a két összeírás időszakában. Az ő nevét, mint első rabbiét, a szájhagyomány is megőrizte. Működött a hitközség iskolája is, tanítója Dávid Haász. 1841-

ben két új tanító neve is előfordul: Slézinger Ábrahám és Friedmann György. Érdekes, hogy a két gyógyszerész, és a bába is zsidó volt.

A második bevándorlási hullámból sok családi név napjainkig fennmaradt Tokajban. A teljesség igénye nélkül: Czinner, Goldstein, Kalmanovits, Slézinger, Klein, Weisz, Goldstein, Grósz, Kohn.

Az 1848-49-es szabadságharcban hazafiasként kiállt volt, hogy a tokaji csatában egy zsidó személy – a szombati időpont ellenére – részt vett a híd szét-szedésében, megakadályozva az ellenség átkelését.

1851-ben a zsidó közösségeket császári rendelet alapján hitközségekké alakították. Működésüket a hitélet szervezésére, jótékonyaisági, tanügyi feladatokra korlátozták. A birtokszerephez vonatkozó korlátozást 1860-ban törölték el. Az állami oktatási rendszerbe integrált zsidó iskolák száma megnőtt. 1867-ben megszületett a személyi egyenjogúság, 1868-ban a felekezeti egyenlőség. Eközben a zsidóságon belül gazdasági és társadalmi differenciálódás, valamint heves vallási viták jelentkeztek. 1869-ben az Országos Zsidó Kongresszus úgy döntött, hogy a zsidóság három részre tagozódik: ortodox (vissza a gyökerekhez, a hagyományhoz), a *status quo ante* (maradjon a jelenlegi állapot), neológ irányzat. Érdekeséggé válik jegyzem meg, hogy a jegyzőkönyvet Deák Ferenc, a „Haza Bőce” írta alá. A tokaji hitközség az ortodox irányzathoz csatlakozott. Lefkóvics Henrik a hitközségről írva azt említi, hogy a Cheva Kadisa a Szentegyház 1750-ben alakult. Ez idő szerinti utolsó két főrabbi Strasser Akiba, és veje, egyben utódja Jungreis Nándor volt.

Molnár András, a Zemplén megyei leírás szerzője szerint Tokajban a zsidókon kívül mindenkinek torony temploma van. Ezt a megállapítást Szirmay Antal, a vármegye tudós notáriusa egyértelműbben fogalmazta: a zsidóknak Tokajban zsinagógájuk van. Ennek azonban ellentmond, hogy a zsinagógát csak 1816-ban, Schmoll Dávid kereskedő telekfelajánlása után kezdték építeni. Elfogadott nézet, hogy Baál Sem Tov 1800 körül járt Hegyalján, így Tokajban is. Olyan hatással volt a közösségekre, hogy haszid tanait rögtön követni kezdték. Feltehetően, hogy Spiró Nathan, és utóda Gabriel Jakob Senditz szintén az ő követői voltak Tokajban. Híresek csodarábbjaink is. Taub Izsák Nagykállóban működött 1821-ig, mint haszid rebe. A haszidizmus magyarországi megalapítója Taitel-

baum Mozes sátoraljai helyi rabbi volt. Legnevezebb követője Friedmann Cvi Hersele, aki olaszliszcai működése alatt vált hírneves csodatévő rabbivá. Az ő tanítványa volt Reb Sájale, a későbbi híres bodrogkeresztúri rabbi.

Nőtt a zsidó népesség aránya, az 1841. évi 189 fő-ről 1869-re 958 főre, mintegy ötszörösére. Anyagi helyzetük stabilizálódott, megtalálták életlehetőségeiket, gyökeret eresztettek Tokajban. A kereskedelem pozícióit megszerezték, ez az önfenntartást biztosította. Kiseb hányaduk ennél nagyobb jövedelemre is szert tudott tenni. Ezen kereskedők a tokaji lakosságon kívül a 10-20 km-es körzetet és az átmenő forgalom részvevőit is ellátták. A XIX. század közepére a település piacán és vásárain a görögök boltjait és sátrait felváltották a zsidó boltosok üzletei és sátrai. Kialakult Tokaj kereskedőnegyede, és ennek sajátos arculata. A vagyonosok és nincstelenek helyzetüknél fogva elkülönültek egymástól. A tehetősök lakóhelye a Fő utca és a „fel-ső” utca volt, az alsó ártéri és ártérperemi utcákon a szegények laktak.

Már a kiegyezés utáni évben létrejött a tokaj-hegyaljai Takarékpénztár, melyben a XIX. század végén igazgatói tag volt Ries Sámuel, Ries Sámuel, Liebwerth Ignác és Löwenberg Jakab. 1930 után a tagsát felét a zsidók tették ki. Az 1930 után alakult Tokajvidéki Hitelbank Rt.-t Engli Jakab és Haász József hozták létre. Az ipart főleg a kőbányászat képviselte több zsidó tulajdonos. Az ismertebbek: Magyar Tarmac Rt. Reöck István (Hubertus-bánya), Szász Géza (Lencsés), és Binét Jenő (Ménésoldal). A gyufagyárt 1880-as években Grósz Izrael alapította. Sikerét jelzi, hogy részt vehetett a milleniumi kiállításon. Az ecetgyárt 1874-ben hozta létre Grósz Izrael. Hetente 30 hektoliter ecetet állítottak elő. Módos helybéli borkereskedők hozták létre 1890-ben az Első Tokaji Konyakgyár Rt.-t. Évi 150000vegy konyakot palackoztak. Az üzemvezető Diamantstein Jakab volt.

A XIX. század elején gazdaságilag megerősödött helyi zsidóság igazi közösségé válni kezdett. Schmoll Dávid felajánlott telkére 1816 és 1820 között felépítették az első zsinagógát. Ez a jelenlegi Városház-köz 14. szám alatt volt. A tokaji zsidóság mélyen vallásos egyénből állt. Fanfédor rabbirol úgy tartja a hagyomány, hogy német nyelvterületről származott, de hívei kedvéért megtanulta a jiddis nyelvet. Beszédeit már ezen a nyelven mondta. 1851-ben államilag szabályozták a hitközségek

működését, ami korlátozást jelentett, mivel közigazgatási feladatokat nem láthattak el. A hitéletet nem korlátozták, alkalmazott volt a rabbi, a kántor, a jegyző, a metsző (sakter) és az egyházszolga (samesz). Bár a közösség anyanyelvében részben magyarra vált, a hitélet jiddis nyelven a hagyománytiszteltet jegyében folyt. Az ortodox hitközség élére 1875-ben a nagy tekintélyű David Schück főrabbi került, a kiemelkedő hittudósok között tartják számon. Tóra magyarázatait halála után nyomtatásban kiadták. Ekkor már működött a Jesiva Tokajban, a középfokú rabbi képző, ahol 25-30 fiatal tanult. A főrabbi ünnepeken szentbeszédet tartott, eseketett, gyászbeszédet mondott. Nagy tiszteletben állt a helyi zsidók, sőt a keresztények és a hatóságok előtt is.

1890. augusztus 25-én leégett Tokaj belvárosa, beleértve a tokaji zsinagógát is. E válságos időkben Katz Mózes volt a főrabbi, Moskovitz Sándor az alrabbi. Nem tudjuk volt-e szerepe báró Hirsch Mór bankárnak, a Tokaj újjáépítéséért indított nemzeti közeli segélyakció vezetőjének az új zsinagóga felépítésében. Az emlékezetet Schlesinger Antal hitközségi elnököt és a bőkezűen adományozó hitközségi tagokat őrizte meg. Ezek közül is kiemelkedett Czukker Emánuel, aki a telket adományozta. 1897-ben Strasser Akiba lett a főrabbi, aki nagy talmud tudós és kiváló szónok volt. Fanféder rabbról őrzik azt a történetet, hogy elsőként temették – kívánságára – az új temetőbe. az ő sírja fölé emelték az óhelt, s mellette helyezték el az árvizek által a várbeli temetőben kimosott cson-

totat. Az óhelben lett eltemetve Schück valamint Strasser Akiba rabbi is.

Az izraelita vallás 1895-ben államilag is elismert vallás lett. A boldog békeidők 1914-ben véget értek. Az I. világháború éveiben felekezeti hovatartozás nélkül kapott behívót minden férfi. A frontszolgálat alatt 24 zsidó katona vesztette életét. a két háború közötti időszakban megerősödött a kereskedő réteg. Ekkor már a közösség számarányának megfelelően volt képviselve a település vezetésében. A zsidó vállalkozók nagy szerepet vállaltak abban, hogy a gazdasági világválság után a bor kereskedelme fellendüljön. az oktatás és a kultúra területén is meghatározó volt a szerepük. Az 1930-ban megjelent Tokaj monográfiában Lefkovits Henrik azt írta, a magyarországi ortodox hitközségek között a tokaji a legelőkelőbbek közé tartozik.

Tokajban 1944. április 16-án, pészach első napján plakátolták ki, hogy másnap mindenkinek meg kell jelennie a gyűjtőhelyen. 23-án, szombaton Tokajból 940 főt 100 lovas szekérrel a bodrogkeresztúri vasútállomásra vittek, ahonnan vonaton Sátoraljaújhelyre, majd bevagonizálás után Kassán keresztül Auschwitzba.

A zsidó emberek tovább folytatják ősök hagyományait. A Tokajban egyedüli üzemként működő vállalkozás ma is zsidó kézben van, és mintegy hatvan család megélhetését biztosítja.

Tudta?

75 évvel ezelőtt, 1948. december 10-én az ENSZ elfogadta az emberi jogok egyetemes nyilatkozatát.

Egy megtisztelő beszélgetés margójára

Makoldi Sándorné Pap Gizella

„Vagyunk, itt vagyunk, Tokajért dolgozunk!”

A beszélgető partnerről mindig illik felkészülni, így is tettem, az első találát a Kieselbach művészeti honlapja volt, ahol az alábbi rövid összefoglaló olvasható: *„Festő. Tanulmányait az egri tanárképző főiskolán végezte 1971-ben. Majd Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetem etnográfia szakán szerzett diplomát 1984-ben. Hazai és külföldi egyéni és csoportos kiállításokon szerepelt, 1971-től Tokajban, Szerencsen, Debrecenben, Egerben, Lengyelországban.”*

Az első gondolatom az volt, hogy ez túl rövid információ, hiszen Tokaj emblematikus családjának tagja, akinek a munkája komoly változásokat eredményezett a település életében évtizedeken át, valamint Tokaj és környéke helytörténetének pedig kiváló ismerője, írója, tanára.

A találkozót a régi múzeumba beszélők meg, hiszen több évig itt dolgozott, mint édesapja is Pap Miklós. Gondoltam mindent megkérdezek a személyes pályautjáról, apróbb- és nagyobb történeteket sikerről, illetve kudarcokról. Ám, nem így lett.

Velem szemben ült Pap Gizella, aki magáról alig, ám édesapjáról, a férjéről, a gyermekeiről annál többet mesélt. Halk, szép beszéde közben egy érzés kerített hatalmába: mintha az életútja nem is lenne fontos, hiszen minden ösztönével, idegszálával, a közösség irányába tart, minden figyelme a régmúlt és a jövő közössége körül mozog. Mintha ő nem is lenne olyan fontos, mert a kö-

zösségért tett cselekedetek az alapvető viszonyítási pontja. Életöszönre a közösség összes dimenziója felé irányítja, a család, a szűkebb kulturális közeg, a város, ahol született, és a nemzet, melynek kincseit, mint gyöngyök fűzte fel alkotásaiban, írásaiban. Mellettem ült egy szuverén, energikus, építő energiákkal teli ember. Miket is épített? Önmagát, művészeti - kulturális köröket, társaságokat, kivételes helytörténeti témákat karolt fel, mondhatnánk egy rendhagyó közösségi vállalkozást, mindezt önként. Előtte egy Nő megállíthatatlan küzdelme és haladása szakmai nézete, értékrendje, a folyamatosan változó történelemmel és társadalommal szemben. Kiállása, következetes magatartása, az értéket szerető, megtartó és azokat létrehozó példája. Beszélgetésünk a régmúlt időről, Tokaj kulturális életéről, művelődési szakmájáról, olyan volt, mintha egy „*alulnézeti tankönyv*” lenne a mainstream száraz ismeretanyag mellett.

Makoldi Sándorné Pap Gizella egész élete, munkája méltó édesapja Pap Miklós szellemi örökségéhez, életműveihez.

A Szőlőskert Kulturális Alapítvány kezdeményezi Tokaj Város Képviselő - testületének a megbecsülés és érdemei elismeréseképpen Makoldi Sándorné Pap Gizella részére a díszpolgári cím megítélését.

Alföldi Andrea

A közöny szürke kődje

Az orrom hegyéig sem látok reggel. Eltűnt a hegy, a templom tornya, megsemmisült a világ. Csak a vastag ködpaplan mindenhol. Kísértetkastélyban bolyongok, arcok, alakok bukkannak elő hirtelen, s visszaolvadnak a ködbe újra. Egyetlen pillanatra kiszínesednek, amikor a közelembbe érnek, de aztán újra beleszürkülnek a homályba. Futok tovább bele a semmibe, az ismeretlenbe. Az is eltűnt, ami eddig bizonyos volt, a kertek, a fák, a kerítés kacskaringói. Nézek mindenfelé és senki, senki. Minden homályos és szürke, a nap nem tudja szétsimogatni az összedermedt, egymásba ölelkezett páracseppeket. Földig érő felhőre lépek, hívnám a fényt, hogy felfényesedjen, kontúrokat kapjon a környezetem. Én is elmosódom, belehomályosodom a súlyos szürke ködfüggönybe és a borongósra festett egyedülállt fagyos magánnyá kristályosodok.

Beleborzongok, de nem a hidegre hűlt levegőtől. Nem a levegő kicsapódott páratartalma az igazi baj. A közöny szürke ködje és a hazugságok fekete felhője tudja igazán ilyenénné változtatni a

világot. Amikor eltűnik a fény, amikor mindenhová beszivároghat a közöny, a közömbösség, a nemazéndolgom, amikor lelketlen hazugsággal fonnak körbe, dermesztenek le, akkor van igazi homály. S ez eltompít mindent. A közönyben minden szürke lesz, egyforma, banális, színtelen. De ha összeszövetkezik a hazugsággal, akkor lesz aztán egészen sötét a világunk. Hazug figyelemmel, közhellyekkel felékesíti magát a közöny mintha ünnepre készülne pedig adni semmit nem akar. Lelkében szűkös a hely, nincs most tér másra. Nem fénylik fel a kapcsolat, nem dereng át semmi, marad a határ. Maradsz kívül. Ott van valaki, de te mégis egyedül. Ennél az alattomos homálynál még az igaz harag, düh is jobb, mert kardot ragadva átverekshi magát a sötétségen, a láthatatlanságon.

Hinni akarom, hogy a szürkesség mögött ott van mindaz, ami szép és ha egyszer felemelkedik a ködfüggöny megtalálom majd újra a kiszínesedő világot.

Tokaji költők versei

Kötelességünk őrizni az irodalom lángját, hogy tovább gazdagítsa Tokaj és Hegyalja kimeríthetetlen kincseit, az igazmondást és szeretetet.

Blaskó Mihály: Advent

Puha paplan- puha párna,
hajléktalan - nincsen ágya.

Meleg étel – meleg zokni,
nincsen asztal – meg kell szokni.

Patyolatig – fehérsége,
Hol az ünnep – hol a béke.

Hideg aszfalt – nincs megállás,
hol az öröm – hol az áldás.

Tiszta huzat – aluljáró
fagytól részeg – alvajáró.

Hol a lélek – menedéke,
Se temploma – se szószéke.

Egy nő puha – mosolyára,
Hol reménye – hol a vágya.

Gyermek csengő – kacagása,
Hol kíséri – hol találja.

Nem kezd imát – nem mond áment,
Nincsen otthon – nincsen Advent.

Reményffy Béláné Újvári Irén: Emlék

Künn nagy pelyhekben hulldogál a hó,
Ezüstös fénye oly kápráztató!

Emlékszem mikor kicsike voltam,
Egy kis hópihét kezembe fogtam.

Azt hittem akkor, én csacska bohó,
Hogy a hópihe játszani való.

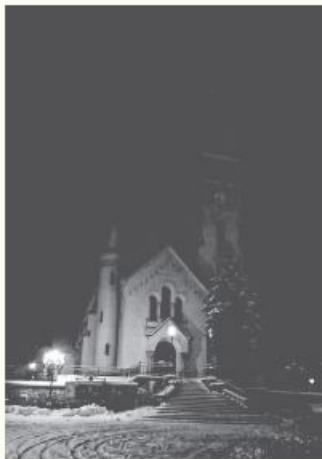
Ahogy megfogtam, elolvadt legott,
A helyén egy kis könnycsepp csillogott.

Ezüstös fényű, kicsi hópehely,-
a csalódásom nem feledtem el.

Gyermekruhából lassan kinőttem,
Rajongó hittel álmokat szőttem,

De az álmokkal, hiú reménnyel,
Úgy jártam, mint a hópihével.

Szemem könnyes, ha gondolok rátok,
Csillogó hópelyhek, színes álmok!

Magyar Imre: Karácsonyi fohász

Isten fia jöjj el újra,
Elkísérlek kézenfogva,
Bejárjuk majd a világot,
Csak mi ketten, mint barátok.

Ha bántanak, megvédelek,
Tűző napon árnyék leszek,
Ha fázol betakarlak,
Téged soha el nem hagylok.

Isten fia jöjj el újra,
Békét hozz a háborúkra,
Szeretetet a világra,
Szent karácsony hajnalára.

Karácsonyi vacsora és ételek kisbabáknak

Kisgyermekes szülőként az ünnepek kicsit átalakulnak. Nemcsak a gyermek karácsonyi ajándékát kell kitalálni, hanem az ünnepi menü összeállításánál mindenképpen a baba életkorát is figyelembe kell venni. Édesanyaként felmerülhet benned a kérdés, mit ehet a baba az ünnepi asztalról? Hogy vedd figyelembe, mi az, amit már bevezetél a baba étrendjébe és mi az, amit még nem kösztöl?

Az első 6 hónapban a kisbaba legjobb tápláléka az anyatej és kizárólagos, igény szerinti anyatejes táplálás javasolt. A szoptatási időszakban, ezért az ünnepek alatt az édesanya táplálkozása kerül előtérbe, hiszen a sok finom étel nagy csábítást jelent minden szoptatós anyuka számára. Ugyanakkor a baba érdekében fokozottan javasolt figyelni a táplálkozásra, hiszen bizonyos élelmiszerek elfogyasztását követően a gyermeknél tünetek alakulhatnak ki. Törekedj karácsonykor is a változatos táplálkozásra, mellőzd az alkoholt és ne fogyassz túl sok csokoládét vagy kakaós édességet, hiszen ezek az ételek koffeint tartalmaznak!

Hat hónapos kor után, amikor elkezdődhet a hozzátáplálás időszaka, fontos, hogy a baba életkorának megfelelően javasolt ételekkel ismerkedjen meg. Mindenképpen olyan alapanyagokat válassz a baba karácsonyi menüjének elkészítéséhez, melyeket a baba korábban is fogyasztott már, és nem okozott nála az étel semmilyen panaszt. Így elkerülheted az ünnepek alatt az esetleges tünetek kialakulását a babánál, mint hasfájás, szorulás, esetleg hasmenés. Ezek a tünetek olykor előfordulhatnak az új iz bevezetésénél. Egyéves kor alatt készíthetsz külön babamenüt a picinek azokból az ételekből, amit már korábban megkóstolt. Ételallergia esetén fokozott figyelemmel nézd végig az ételek összetevőit, és javasolt a család

is ennek megfelelően tájékozottatni az esetleges kellemetlenségek elkerülése érdekében. Nehéz elmagyarázni egy kicsi gyermeknek, hogy egy bizonyos ételt, azért nem kösztölhet meg, mert allergiás reakció alakulhat ki nála, ezért törekedjete arra, hogy a felnőttek által fogyasztott ételek se tartalmazzák az allergén összetevőit!

A sütőtököt, gesztenyét, almát és csirkehúst a legtöbb baba szereti, és ezek az élelmiszerek gyakran szerepelnek a felnőttek karácsonyi ételiei között is. Így nincs más teendő, mint a babának is készíteni belőle egy adagot, persze életkorának megfelelően. Mindenképpen ügyelj rá, hogy a gyermeknek szánt ételt kevésbé vagy egyáltalán ne sózd, fűszerezd. A baba nem kis felnőtt, így étrendje és ételiei eltérnek a felnőttektől. A kisgyermek tányérját díszítheted ugyanúgy, mint a felnőttek tányérját, így még nagyobb örömmel fogja elfogyasztani az ételt.

Az egyéves baba a konyhában szívesen segítkezik, ezért érdemes bevonni az előkészületekbe, amennyiben van kedve hozzá. Ne felejtse el megdicsémi a legapróbb segítségért is. Ebben a korban már sokféle élelmiszereit, ételiei megismerkedik a gyermek, olykor a felnőttek ételiei is szívesen megkóstolja.

Nagyobb gyermeknél, aki már tud beszélni, érdemes megkérdezni, milyen ételt enne szívesen karácsonykor. Bizonyára a kedvencét fogja megnevezni, ami nem valószínű, hogy megállja a helyét karácsonyi ételként, de ettől el lehet tekinteni annak érdekében, hogy a gyermek is szívesen falatozzon az ünnepi asztalnál. A bolognai spagettit, sült csirke, gesztenyepüré a gyerekek körében kedvelt ételek, így ezek is felkerülhetnek a karácsonyi menüsorra.

Pállinkás Zsanett, Miluklub

Tokaj szeretett Vadkörtefája a 2023. évben az **"Év fája"** szavazáson dobogós 3. helyezést kapta! Köszönet a jelölő Nagy Zsolt-nak, és minden szavazónak, támogatónak, segítőnek, aki segített több hónapon át. Legyünk büszkéek minden fánkra, ami körbe vesz minket!!

Fotón: Földesi József és feljövelli Nagy Zsolt és támogató Álföldi Andrea

Őszi virágvásárt tartottunk 2023. október 27-én Tokajban. Köszönjük, hogy az eső ellenére is sokan voltunk a virágvásáron.

*"Az ősz (...) egy második tavasz, amikor minden levél virággá változik."
(Albert Camus)*

Időkapzsula elhelyezése

2023. 11.25-én Tokajban elhelyeztük, és lezártuk 50 évre az üzeneteket a jövő nemzedéknek. Köszönjük, hogy a zord hideg idő ellenére azért voltak, akik eljöttek, és persze azoknak is, akik emailen küldték el mondanivalójukat a leendő tokaji polgároknak, utódainknak. A pár perces letéti munka után, az eseményt a Himnusszal zártuk. Kiemeltem köszönjük Soltész József sir-kő – és műkökészítő mester munkáját.

Hagyj el egy mikulás csomagot december 6-án!

Az esemény lényege az volt, hogy december 6-án szebbé tegyük valaki napját, mosolyt csaljunk valaki arcára. A csomagra írtunk egy rövid üzenetet: „Én egy elhagyott mikulás csomag vagyok. Azért hagytak el, hogy szebbé tegyem a napodat. Vigyél haza!”

“Aki ad és aki kap, egyaránt megtalálja jutalmát magában a cselekvő szeretetben.”

(Bernie S. Siegel)

Tudta?

A tokaji konyha jellegzetességei közé tartozik a „*vékony*” lével készült halászlé, a roston sült kecsge, a borban párolt sűrű lére eresztett birkapörkölt, a nyúlörkölt, a zsenge szőlőlevélbe tekert „*lőtké*”, mely lényegében töltött káposzta, csak a gombóc „*huzata*” teszi eredeti tájjellegű étellé, meg az, hogy ezt az ételt régen papírvékony agyagedényben, kemencében készítették.

	... EDE (NÖRÖN)	A VÖRÖS HÖR	... RÁDÓ (RÖRÖK)	ÖRÖKÖ RÖRÖK	TALÁL, HÉVALÁL	
	1					T
	RÖRÖ SPORTRÖRÖK				AZ ÖRÖK RÖRÖK	
	ÖRÖK RÖRÖK		... RÖRÖK (RÖRÖK)		RÖRÖKÖRÖK RÖRÖK	
	RÖRÖK RÖRÖK		ÖRÖK RÖRÖK			RÖRÖK
	2	RÖRÖK RÖRÖK	RÖRÖK RÖRÖK		RÖRÖK RÖRÖK	RÖRÖK
					RÖRÖK RÖRÖK	
RÖRÖK			RÖRÖK RÖRÖK			
			RÖRÖK RÖRÖK			
RÖRÖK RÖRÖK		RÖRÖK RÖRÖK			RÖRÖK RÖRÖK	
	L Y			RÖRÖK RÖRÖK		

Fotó: Angyal László 2023

Fotó: Angyal László 2023